

**Ekobonus och hur vi kan främja
intermodala godstransporter
2019-02-07**

**Björn Olsson
Trafikanalys
bjorn.olsson@trafa.se**

Ekobonus – Miljökompensation för överflyttning av godstransporter från väg till sjö

- Syftar till att stimulera överflyttning av gods från svenska vägar till sjöfart
=> mindre utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser
- Avser genomförandet av ett detaljerat projekt med på förhand fastställda miljöeffekter
- Sökanden inkommer med projektbeskrivning

Ekobonus baseras på EU-regler

Regleras av EU:s riktlinjer för statligt stöd till sjötransport ("Maritime Guidelines", punkt 10 Stöd till närsjöfart):

- Temporärt stöd, beviljas under max tre år
- Transporttjänsten måste vara bärkraftig efter stödperioden
- Ny rutt eller uppgradering/förbättring av befintlig rutt
- Max 30% av driftskostnad eller 10% av investeringskostnad

En svensk modell

- Regeringens s.k. ”restkompetens”
 - Regeringen har tagit fram en förordning

- Trafikverket administrerar stödet
 - trafikslagsövergripande kompetens
 - administrerar andra stöd inom transportsektorn

- Trafikverket har tagit fram en anvisning för sökanden
 - Trafikverket beslutar om godkännande
 - Budget 50 miljoner per år 2018-2020 (oklar framtid)

Förutsättningar för Ekobonus/Miljökompensation

- Nytt sjötransportupplägg
- Förbättringar i befintligt sjötransportupplägg
 - Nya kunder eller varuslag, eller ökning av befintlig last
 - Ökad kapacitet
 - Högre transportkvalitet
 - Högre frekvens
 - Ändrad tidpunkt för ankomst eller avgång
 - Reducerad transporttid

Beräkning av stödbeloppet

- Stödet baseras på
 1. skillnaden i miljökostnad mellan lastbilstransport o sjöfart
 - enligt Trafikanalys beräkningar är skillnaden 12 öre/tonkm
 2. mängden lastbilstransporter som försvinner i Sverige
 - godsvikten x vägsträcka = transportarbetet (tonkm)
- Stödet = 12 öre x antal tonkm

Hantering av enhetsgods (container, mm)

Enhetsgods (container, mm) hanteras som i Norge genom omvandlingstal baserat på genomsnitts- eller standardvikter:

Semitrailer = 20 ton

20 fots container (TEU) = 10 ton

25 fots container = 12,5 ton

40 fots container = 20 ton

45 fots container = 22,5 ton

Vem är stödmottagare?

- Enligt EU:s regler för statsstöd ska stödet gå till redaren,
- Oavsett om det gäller driftskostnader eller inköp av utrustning

⇒ Förslag att redaren får disponera stödet, och eventuellt göra upp med sina kunder, eller inom ett konsortium.

Stödets omfattning i statsbudgeten

- Svårt beräkna potential utifrån priskänslighet och kostnadsandelar
- UK & Norge: 20 resp 82 milj kr/år i budget, Italien 10 ggr mer
- Trafikanalys förslag budget 20-30 milj kr / år

30 miljoner kr i stöd räcker till överflyttning av 250 miljoner tonkm, vilket är ca 15 % av transportarbetet för långväga lastbilstrafik, inrikes och till/från kontinenten.

⇒ Statens slutliga budget: 50 miljoner kr/år (inkl TRV:s admin)

Konsekvenser

Transportpolitiska målen:

Mindre trängsel

=> ökad tillgänglighet

Fler alternativa rutter/transportsätt

=> ökat utbud

För varje överflyttad tonkm:

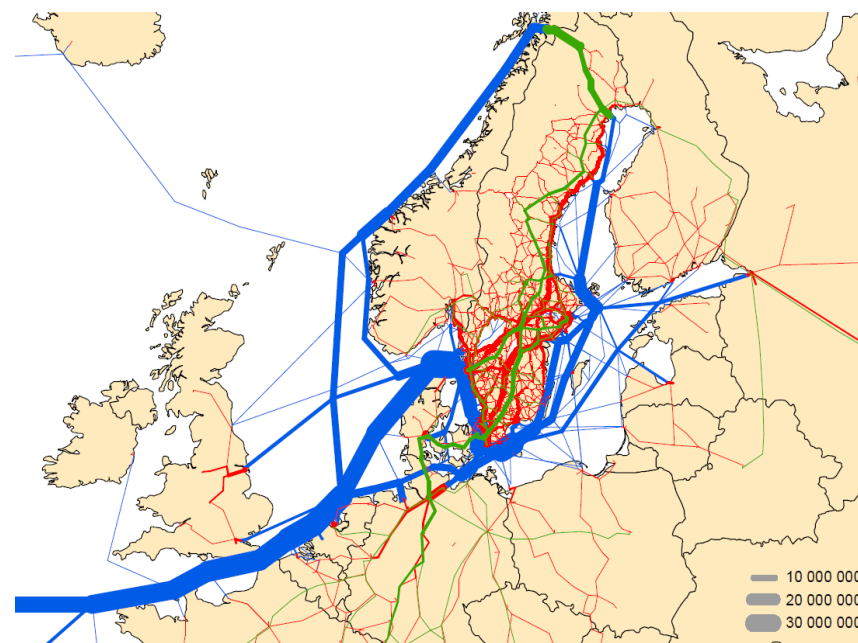
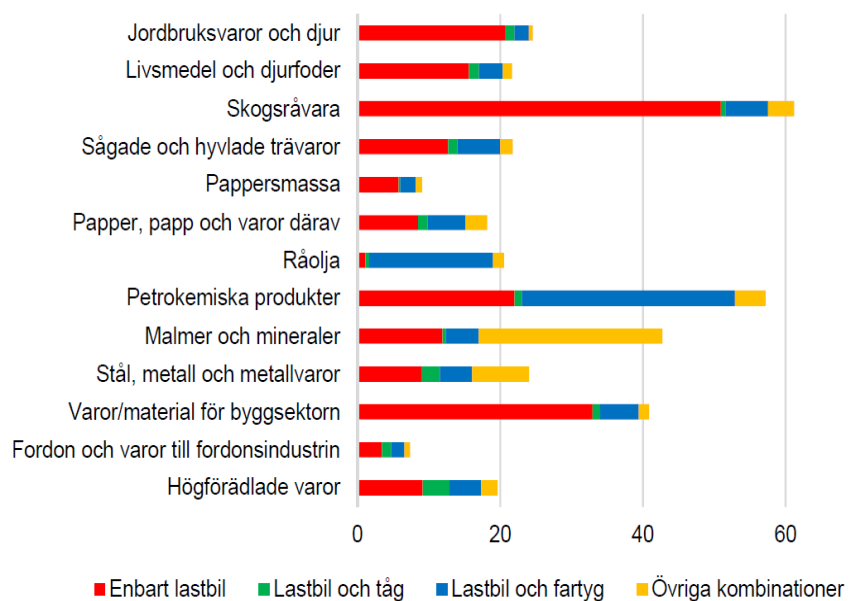
50 % mindre koldioxidutsläpp

70 % mindre externa effekter totalt

Trafikanalys uppdrag att främja intermodala transporter

- Syftet är att hitta åtgärder för att stimulera till att välja transporter som omfattar sjöfart och/eller järnväg
- Analysera och beskriva kostnader för omlastning
- Beskriva åtgärder i andra länder i Europa
- Föreslå kostnadseffektiva styrmedel
(Omlastningspeng nämns som ett alternativ)
- Trafikanalys rapport klar senast 1 mars 2019

Godsflöden och kedjelösningar

Lite om marknaden

- Trafa VFU 2009/2016: Andel väg ca 70% => 60% (avgående gods) (osäkert om strukturell eller konjunkturrell förändring)
- Containertrafiken ökar, men även trailertrafiken
- Kombitåg Belgien-Sverige +2000% strejkåret 2017 visar potential att skifta mellan trafikslag

Stora lastbilsflöden där sjöfart kan ersätta:

- Västsverige => Norge
- Sydsverige => Norge, Tyskland
- Stockholm => Norge, Nederländerna

Preliminära alternativ till förslag

- Omlastningspeng nämns i uppdraget
 - simulering i Samgodsmodellen visar potential

- Breddad variant av Ekobonus/Miljökompensation
 - för sjöfart eller järnväg
 - mottagare fler än enbart redare
 - transportköpare viktiga aktörer

Läs mer:

Trafikanalys uppdrag om intermodala transporter:

<https://www.trafa.se/etiketter/transportovergripande/uppdrag-att-analysera-hur-intermodala-godstransporter-kan-framjas-7726/>

Trafikanalys rapport om Ekobonus:

<https://www.trafa.se/sjofart/eco-bonus-6584/>

Trafikverkets material om Ekobonus/Miljökompensation:

<https://www.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/ansok-om-miljokompensation-for-overflyttning-av-gods-till-sjofart/>